

Мар'єнко Майя Володимирівна

кандидат педагогічних наук

старший науковий співробітник відділу хмаро орієнтованих систем інформатизації освіти

Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України

м.Київ, Україна

popelmaya@gmail.com

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЗА ІНДИВІДУАЛЬНИМ ГРАФІКОМ

Вступ. Відповідно до Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту» навчання студентів за індивідуальним графіком призначене реалізувати право на вищу освіту особам які не можуть з поважних причин відвідувати аудиторні заняття. При цьому, згідно досліджень О. В. Макаренко та Л. О. Першиної [1] індивідуальне навчання є однією з форм диференціації навчання на мікрорівні. В зв'язку з введенням карантинних заходів спрямованих на запобігання виникненню і поширенню COVID-19 (згідно Закону України Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19) від 18.04.2020) більшість українських закладів вищої освіти (ЗВО) були змушені тимчасово надати перевагу дистанційному навчанню (як одній з форм навчання). Тому проблема організації дистанційного навчання студентів за індивідуальним графіком є досить актуальною.

Виклад основного матеріалу. Більшість хмарних сервісів, які наразі використовуються для підтримки дистанційного навчання в першу чергу зорієнтовані на організацію колективної роботи студентів (синхронної, асинхронної, групової). Власне це і є основною особливістю хмарних сервісів та систем. Однак, якщо розглянути проблему організації дистанційного навчання студентів за індивідуальним графіком, то можна зауважити, що в даному випадку має бути забезпечено та налагоджено зв'язки між: студентом, викладачем та групою викладачів (як між учасниками навчального процесу).

Якщо в ЗВО розгорнута система управління курсами Moodle, то наявного інструментарію буде достатньо задля повноцінної організації дистанційного навчання студентів за індивідуальним графіком. Але, в даному випадку слід створити окремий курс для студентів, що навчаються за індивідуальним графіком. Подібна організація зумовлена тим, що студенти, які не можуть бути присутніми на аудиторних заняттях, потребують додаткових навчальних матеріалів та літератури. Наприклад, відеозапис лекції (яку викладач попередньо запише в аудиторії). Чи додаткова література з теми, що дозволить поглибити знання з окремих тем. Альтернативою системи управління курсами Moodle можна розглянути інтерактивну платформу Google Клас. Використання Moodle чи Google Клас є особливо актуальним, коли задалегідь наявне наповнення більшості дисциплін в

запропонованих сервісах та передбачено лише внесення додаткових ресурсів задля повноцінної організації дистанційного навчання студентів за індивідуальним графіком. Організувати дистанційне навчання можна і з використанням Microsoft Office 365. Однак також за умови попереднього розгортання та наповнення навчальними матеріалами дисциплін, що вказані в індивідуальному графіку студента.

Однак лише системою управління курсами буде замало. Задля корекції отриманих знань, консультації краще проводити в онлайн режимі (в режимі реального часу). Якщо мова йде про використання Google Класу, то дана форма навчального заняття може бути реалізована з використанням платформи для відеоконференцій Google Meet. Під час проведення дистанційної консультації викладач зможе продемонструвати студенту свій екран пристрою, показати додатково графіки, схеми, пояснити та вирішити, за необхідності, те чи інше питання, що виникло в процесі опанування навчальних матеріалів. Google Meet – далеко не єдиний сервіс відеоконференцій. Серед найрозповсюдженіших є: WebEx, Skype, Zoom, Google Hangouts. Усі з перелічених сервісів відеоконференцій надають можливість передавати файли, продемонструвати власний екран, зв'язатись з декількома користувачами (що буде корисно для консультацій з декількома викладачами одночасно та для проведення занять, що потребують міждисциплінарних зв'язків). Серед месенджерів можна назвати: Viber, Telegram, WhatsApp. Використання месенджерів буде корисним для певних уточнень за індивідуальною програмою та обміном повідомленнями для уточнень організаційних моментів. Хоча, в месенджерах можливий і відеозв'язок, але для контролю знань та об'єктивності оцінювання студента краще все ж використовувати сервіси для відеоконференцій.

Висновки. Організація дистанційного навчання студентів за індивідуальним графіком можлива та доцільна за рахунок використання систем управління курсами та інтерактивних платформ (особливо за умови їх попереднього розгортання). Однак, не можна обмежуватись лише інструментарієм систем управління курсами. Краще, консультації проводити в режимі онлайн, що дозволить проаналізувати рівень підготовки студента та якість опрацьованого навчального матеріалу. Для цього буде доречним використання систем відеоконференцій. Додатковим сервісом може бути месенджер для обміну миттєвими повідомленнями з викладачами та узгодженням орга-

нізаційних питань. Використання спеціалізованих хмарних сервісів в дистанційному навчанні студентів за індивідуальним графіком також є доречним, але вимагає додаткових досліджень за кожною окремою дисципліною. Адже кожен окремих спеціалізований

хмарний сервіс містить специфічний інструментарій та може бути використаний окремими викладачами за бажанням. Тому дане питання буде розглянуто в якості перспектив подальших розвідок.

Список використаної літератури

1. Макаренко О. В., Першина Л. О. Забезпечення можливостей для диференціації навчання студентів. *Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka*. 2020. №54. С. 84-88.

Марухина Ірина Володимирівна

науковий співробітник

Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи НАПН України
м.Київ, Україна
sumy60@ukr.net

ДО ПРОБЛЕМИ МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ СПЕЦІАЛІСТІВ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ В УМОВАХ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Вступ. Процес децентралізації в Україні передбачає реформування всіх сфер життя місцевих громад. Одним із найбільших секторів, що надає послуги населенню на рівні громад, є освіта. Очевидно, що децентралізація ставить на порядок денний низку проблем, пов'язаних із переглядом цілого ряду питань діяльності як органів управління освітою, закладів освіти, так і педагогічних працівників, у тому числі й спеціалістів психологічної служби системи освіти. Одним із них є питання організації та забезпечення належного науково-методичного супроводу практичних психологів, соціальних педагогів закладів освіти в об'єднаних територіальних громадах.

У нинішніх умовах маємо певне розбалансування системи організації та методичного супроводу діяльності спеціалістів психологічної служби, оскільки утворення великої кількості об'єднаних територіальних громад призвело або до знищення методичних служб, або до появи нових структур управління освітою, які часто не мають відповідного кадрового забезпечення, внаслідок чого відбувається руйнація методичної вертикалі. Це негативно позначається на системі професійного становлення і самореалізації практичних психологів, соціальних педагогів закладів освіти, їхньому фаховому зростанні, на створенні належних умов для постійної самоосвіти, самовдосконалення.

Виклад основного матеріалу. В умовах суттєвих змін у місцевому самоврядуванні та територіальній організації виконавчої влади значно підвищується роль методичних служб усіх рівнів, їхня стійка спільна позиція з організації якісної підготовки спеціалістів психологічної служби до роботи в новій освітній ситуації, активна співпраця щодо підвищення професійної компетентності спеціалістів та ефективного науково-методичного супроводу освітнього процесу в умовах об'єднаних територіальних громад. Вирішення цього питання дозволить забезпечити ре-

алізацію одного з принципів діяльності психологічної служби системи освіти – принцип забезпечення професійної підтримки і допомоги спеціалістам психологічної служби. Структурно і функціонально психологічна служба має бути вибудована так, щоб кожен окремих фахівець відчував методичну підтримку і психологічну допомогу, чи то у вигляді супервізії або інтерв'язії, чи то у вигляді навчальних семінарів і тренінгів [2, с. 8].

Нові перспективи щодо організації методичного супроводу спеціалістів служби надає прийняття постанови Кабінету Міністрів України від 29 липня 2020 р. № 672 «Деякі питання професійного розвитку педагогічних працівників», яким передбачено створення центрів професійного розвитку педагогічних працівників (далі – Центр). Основними завданнями Центру є сприяння професійному розвитку педагогічних працівників, їх психологічна підтримка та консультування. Реалізацію цих завдань покладено на консультантів Центру, що мають виконувати ролі супервізора, коуча, дорадника освітньої сфери та супроводжувати всі етапи навчання, професійної діяльності та вдосконалення професійних компетентностей сучасних фахівців [3]. У цілому, мова йде не просто про будь-яку допомогу, а перш за все про підтримку, в основі якої збереження максимуму свободи та відповідальності учасника суб'єкта розвитку за вибір варіанту вирішення актуальної проблеми.

У той же час, перші кроки на шляху створення центрів професійного розвитку педагогічних працівників дозволяють виокремити певні проблеми у вирішенні питання забезпечення науково-методичного супроводу спеціалістів психологічної служби. Зокрема, керівники органів управління освітою при визначенні кількості консультантів у штаті Центру не беруть до уваги практичних психологів та соціальних педагогів. Однак, відповідно до статті 76 Закону України «Про освіту», практичні психологи, соціаль-